

תלמודו בידו

דף טו עמוד א

א] מדוע לפעמים מוזכר שם אביו של הנביא או שם עירו ?

ב] מי הוא מלאכי הנביא ?

ג] מה אמר מרדכי בזעקתו, ומה פירוש "ותתחלחל המלכה", ומי היה התך ?

ד] מה פירוש "ויעבר מרדכי" ?

ה] מנין שלא תהיה ברכה או קללה של הדיוט קלה בעיניך ?

א] שם אביו: ללמד שהוא נביא בן נביא. **שם עירו:** בידוע שהוא מאותה העיר. לא נזכר שם עירו, בידוע שהוא מירושלים.

ב] רב נחמן: זהו מרדכי היהודי, ונקרא כן משום שהיה משנה למלך. ולברייתא הם אנשים שונים, ושניהם ניבאו שיחזרו לבנות את המקדש. **ר"י בן קרח:** זהו עזרא הסופר, שהרי מצאנו במלאכי ובעזרא תוכחה על שנשאו נכריות. **חכמים:** מלאכי זהו שמו, ואינו כינוי לאדם אחר.

ג] זעק: לרב, זעק שעלתה רשעותו של המן יותר מכפי שעלה בלבו של אחשורוש. לשמואל, זעק על כך שכביכול גבר המן בגזרותיו על רצון ה'. **ותתחלחל:** לרב, פירסה נדה. לר' ירמיה, הוצרכה לנקביה.

התך: זהו דניאל. ונקרא כך: לרב, כי נחתך מגדלותו שהיתה לו מימות בלשצר, ששלט על שליש ממלכתו. לשמואל, כיון שדברי מלכות נחתכים על פיו.

ד] רב: העביר וגזר תענית ביום טוב ראשון של פסח [שהרי ב"ג בניסן נכתבו אגרות המן]. **שמואל:** עבר מרדכי את הנהר כדי לאסוף את היהודים לתענית.

ה] ברכה: 1. אַרְוֵנָה בירך את דוד שהמגיפה תיעצר. 2. דריוש בירך את דניאל קודם שנזרק לגוב האריות, שה' יצילנו. **קללה:** אבימלך קילל את שרה "לך כסות עינים", ונתקיים ביצחק בנה שהתעוור.